

Ustanovitelj in izdajatelj
Društvo katoliških pedagogov Slovenije in
Družba Jezusova

Svet revije
mag. Miran Žvanut
mag. Milan Bizant
Barbara Cergolj
Jože Mlakar
Marjan Peneš
dr. Andrej Perko
Marjeta Pisk
mag. Janez Poljanšek
Marija Šušteršič
Marija Žabjek

Odgovorni urednik
dr. Silvo Šinkovec

Uredniški odbor
Erika Ašič
dr. Janez Gabrijelčič
dr. Dejan Hozjan
dr. Jana Kalin
dr. Vanja Kiswarday
mag. Marijana Kolenko
dr. Nives Ličen
prof. Bernarda Mal
dr. Anton Meden

Naslov uredništva
Vzgoja, Rožna ulica 2, 1000 Ljubljana
01/43-83-983
urednistvo@revija-vzgoja.si
info@revija-vzgoja.si
silvo.sinkovec@rc.ki.si
http://www.revija-vzgoja.si

ID za DDV
SI64231160

Transakcijski račun
SI56 6100 0000 9750 496
odprt pri Delavski hranilnici d.d.

Oblikovanje in prelom
Tiskarna Oman, Kranj

Tisk
Belin

Lektoriranje
Barbara Rodošek

Revija *Vzgoja* izhaja štirikrat letno. Cena izvoda v letu 2023 je 6,60 €. Naročnina za naročnike v Sloveniji je 26 € (tujina 36 €). DDV in poštšina sta vštet v ceno. Odpoved naročnine sprejemamo samo pisno za naslednje obračunsko obdobje. Navodila za pisanje prispevkov lahko dobite na uredništvu ali na spletni strani. Prispevkov ne honoriramo. Če naročniki svojega izvoda ne prejmete na dom, prosimo, da nas o tem obvestite. Natisnjenih 1200 izvodov.

ISSN: 1580-0482

Revijo sofinancira Javna agencija
za raziskovalno dejavnost RS.

Srečanje z zmajem

■ **Silvo Šinkovec**, D. J., dr. ped. znanosti, psiholog, defektolog in teolog, je predavatelj, terapevt, voditelj več seminarjev, šol za starše in duhovnih vaj, urednik revije *Vzgoja*, duhovni asistent DKPS in direktor *Inštituta Franca Pedička*.

Rdeča kapica je šla k babici in na poti je srečala volka. Otroci se v življenju srečajo z nevarnostmi, zato jih pravljice pripravljajo na taka srečanja. Žariščno temo tokrat posvečamo razmisleku, kako otroke v vzgojnem procesu pripravljamo na srečanje z nevarnostmi. Tudi streljanje v šoli v Srbiji sodi v soočanje z volkom ali zmajem, z nerazumno silo, ki dela hude stvari. Mnogokrat smo že slišali o streljanju v šolah (ZDA, Evropa), to pa je ponovno pretreslo naša srca. O nasilju veliko govorimo tudi zaradi strahu. Ne čutimo se varne. Kaj pa, če se zgodi tudi nam?

Vzrokov za nasilno vedenje je veliko. Prvi tiči v čustvih. Zaradi strahu, žalosti, sramu, ljubosumnja, zavisti ali krivde čutimo veliko nelagodje, zato se pojavi jeza, ki poganja nasilne misli. Če ne znamo brati svojih čustev ali jih sploh ne čutimo, ostanemo brez potrebnih informacij za ustrezno ukrepanje. Hitro lahko zdrsnemo v nenadzorovano agresivno vedenje.

Drugi vzrok: otroci se učijo agresivnega vedenja od odraslih. Posnemajo starše, druge odrasle, sošolce, like v filmih in medijih. Sodobni otroci pa se pogosto 'urijo' v nasilnem vedenju v videoigricah. Kolikokrat so tam že streljali ali kako drugače ubijali! To je alarmantno.

Tretji vzrok: spolno ranjena oseba nosi v sebi veliko jeze. Alenka Puhar je pokazala, da je družba, ki nima jasno urejenih meja glede incesta, mnogo bolj nasilna. Ko je ranjen najbolj nežen del osebnosti, to najbolj boli, zato je obrambni mehanizem jasen: braniti se, maščevati se. Ko je napaden človekov ponos, se sproži jeza in posledično agresivno vedenje. Mladi so danes zelo ranjeni v spolnosti, torej tudi v svojem dostojanstvu.

Četrti vzrok: človeška narava. Otroci postanejo nasilni do vrstnikov, če jim vzamejo igračo ali kaj drugega. Pomembno je znati počakati in ne takoj zadovoljiti svojih potreb. Otroci so agresivni do staršev in drugih avtoritet. Kdor se ne nauči postati gospodar svojih impulzov

(pohlepa, posesivnosti, razkazovanja, spolnosti ipd.), težko kroti agresivno vedenje.

Kaj bomo storili za preprečevanje nasilnega vedenja? Na ravni prava imamo mnogo regulacij, pomembno pa je, da jih uporabljamo v pravem trenutku in za prave ljudi, v pravih okoliščinah. Če pravna država deluje smiselno, se ustvarjata zaupanje in občutek varnosti, sicer pa nezaupanje, strah in agresivnost.

Slovenske osnovne šole imajo vzgojni načrt. Vzgojati pomeni spremljati osebnostni razvoj posameznika. To pomeni poznati učenca in njegove zadrege ter mu pomagati rasti v harmonično osebnost. To vključuje: (1) oblikovanje 'občutka lastne vrednosti', saj iz samospoštovanja rastejo odnosi z drugimi; (2) čustveno pismenost, da znajo brati sporočila svojih čustev in jih smiselno upoštevati; (3) etično vzgojo, kar pomeni poznavanje in poudarjanje temeljnih vrednot kot življenjskih smernic in oblikovanje značaja; (4) pomoč učencem, ki so že razvili agresivno vedenje, da pridobijo drugačne vzorce reševanja konfliktov. Otrok in mladostnik se mora soočiti s svojo agresivno težnjo in se učiti, kako kanalizirati svojo agresivno energijo. Učenci se morajo učiti sprejeti odgovornost za svoje vedenje, zato imajo nekatere šole kodeks vedenja za učence, pa tudi za učitelje in starše. Brez krepostnega značaja ni nenasilne družbe.

Duhovna raven: srečanje s svetim. Kdor oblikuje čut za sveto, pridobi notranjo moč za obvladovanje svojega nerazumnega vedenja. Kajti kjer je svetost, se mora zlo umakniti. Včasih so za otroke molili, danes je molitve zelo malo. V vseh tradicijah. Tudi pomoč od zgoraj je potrebna, da ukrotimo nasilnega zmaja v sebi.

Moj predlog je, da skrbimo za celostni razvoj osebnosti, kar vključuje čustveno pismenost, razvoj samospoštovanja, etično in duhovno vzgojo. Učenci morajo odkriti, da je lepo biti človek. Odličen okvir za te dejavnosti je vzgojni načrt. ■